

Eötvös kollégium-e az Eötvös kollégium?

A szegedi Eötvös Loránd Kollégiumról sokan és sokat beszélnek. Oktatók, hallgatók, avatottak, avatatlanok, jóindulatúan, rosszindulatúan, irigykedve, vagy becsmélve. A sok beszéd, a sok vita természetesen most sem ok nélkül alakult ki. Valami bűzlik, valami nincs rendjén. Az ügy, amely a beszélgetések magvát képezi komoly, s nem ártana, ha gyakorlati lépéseket is tennének érdekében az illetékesek. Lényegében arról van szó: Eötvös kollégium-e az Eötvös kollégium?

De nézzük csak meg egy kicsit közelebbről ezt az izgalmas témát, tegyünk kísérletet egy analízis békés kitérésre, s ha lehet, vonjunk le általános következtetéseket is. Kezdjük talán mindjárt a közepén. Tisztázzuk a fogalmakat! Az Új Magyar Lexikon Eötvös kollégium címszava alatt a következő szöveg szerepel: „Középiskolai tanárjelöltek tudományos nevelésére szolgáló bennlakásos állami intézmény volt. Tagjai a bp.-i egyetem bölcsészeti karának hallgatója mellett a kollégium szaktanárainak vezetésével az önálló tudományos kutatást fejlesztő szemináriumi módszerrel még külön tudományos képzésben részesültek...”

Az Eötvös Loránd Kollégiumot ugyan felírták a Batthyány u. 5. sz. ház falán, elhelyezett fekete táblára, de ezzel a benne lakók közössége még nem vált Eötvös kollégiummá!

Mert van-e a kollégiumnak az igazgatón kívül úgynevezett „szaktanára”? Ugye nincs! Vannak-e az „önálló tudományos kutatást fejlesztő szemináriumi”? Ugye nincsenek! Kapnak-e valamilyen felmentést az eötvös-hallgatók az egyetemi elfoglaltságok alól? Ugye nem kapnak! Dehát akkor milyen alapon várunk tőlük többet? Kodály Zoltánék, Sótér Istvánék nem maguk fűtötték vaskályhák mellett lettek azaz, amivé lettek. Az Eötvös kollégium jelenleg olyan épületben van, amelyről köztudomású, hogy éveken belül óvodások lakosztálya lesz. Emiatt természetesen nem oldhatók meg bizonyos belső szerelési problémák sem. De miért nem kap az Eötvös, már lassan több mint két éve telefont? Miért nem szerelik be a központi fűtést? Vagy ez is ellenkezik a lendő óvoda érdekeivel?

Mert ezek után már csak két eset lehetséges. Vagy optimális tanulmányi és kutatási lehetőségeket teremtenek a hallgatóknak, s akkor majd lehet követelni is, vagy le kell venni a falról a kollégium nevét jelölő táblát. Így ugyanis nem Eötvös kollégium az Eötvös kollégium!

Felvehetné valaki a kérdést: Akkor hát dobjuk sutba az Eötvös kollégium eddigi szegedi eredményeit? — Szó sincs róla. Tudjuk az Eötvös ilyen körülmények között is sok új oktatót nevelt, vannak eredményei. Csak hogy ez még nem minden! A hagyományt folytatni is kell. Most pedig mintha megszakták volna ez a folytonosság. Hogy mit tegyünk? Ilyen körülmények között legyen feltétlenül óvatosabb a kritikánk az Eötvös-kollégisták felé, s hozzuk létre az új Eötvös kollégium fogalmát, ha már a régi nyomdokaiba nem akarunk lépni, a réginek ugyanis túlságosan magas a mércéje.

Farkas István

Az ifjúság bizalmát megnyerni: döntő feladat

Beszélgetés Bozóki Istvánnal, a Szegedi Nemzeti Színház főrendezőjével

Próba után és újabb próbák előtt. Egy óra szünet. Szünet, de nem pihenés. Tárgyalás egy Szegeden élő fiatal íróval a készülő revüoperett már elkészült jeleneteiről, vita valamelyik színészkollégával a szerepe értelmezéséről, s ha juthat — ilyenkor jut idő az újságíróval való beszélgetésre is. A főrendező látogatásáról, nehézségekről, távolabbi tervekről, elképzelésekről.

A Szegedi Nemzeti Színházról, amelynek ez a mostani műsorgeterpe az előző évekhez viszonyítva különösen kellemes meglepetés volt, s már a címekben is szolgált néhány érdekfűszert keltő újdonsággal.

— Az kétségtelen — mondja Bozóki főrendező —, hogy nagyon sok múlik az előadásra kerülő színművek megválasztásán. S ha arra gondol, hogy a prózai társulat programját zömmel XX. századi, modern s a mai ember gondolat- és érzésvilágát tükröző drámaiból állítottuk össze, feltétlenül igaz van. Persze, ez nem fölfedezés, nem egy most kitalált merőben új dolog s nem is jelent a színházi műsorpolitika „gyökeres fordulatát”. Egyszerűen csak egy felismerésről van szó: arról tudniillik, hogy a színház mai közönsége mai műveket, mai problémák művészi bemutatását és megoldását várja elsősorban a színházról is, mint ahogy ezt várja az irodalomtól és ezt várja a filmtől. S a felismerés nem ennek a mostani évadnak a felismerése, szenzációja nyilván. A Szegedi Nemzeti Színháznak évek óta ez a törekvése. Most talán sikerült ezt a szempontot következetesebben érvényesíteni a program kialakításánál. Ez az egész.

A jó program csak az első lépés a sikerhez vezető úton. Az évad megkezdődött. S az első „akkordok” azt mutatták, hogy megnyitató a helyzet a sikerhez vezető út további lépései tekintetében is.

A városban újra beszélnek a színházról s jóval több bizakodással, hittel és kevesebb kétségintéssel, mint eddig. Nyilván ez is egy további lépése a sikerhez vivő útnak.

Különösen a két egyetem és a tolskolia ifjúsága körében ott orvencsésen a színház iránti érdeklődés. Az „Egy szerelem három éjszaka” előadásainak nevezetesen fiatalok tapsonak, könnyeznek és nevetnek, a pillanatnyi hangulatnak megfelelően, az előadás után pedig vitakoznak a latotokon, ott-hon, a kollégiumban, két óra közti a szünetben, az egyetem folyosóján. A szegedi Eötvös Kollégium hallgatói meghívták az előadás rendezőjét, Bozóki Istvánt és a két főszereplőt, Demjén Gyöngyvért és Csikos Gábor-t az előadásról rendezett vitájukra.

— Örömmel fogadjuk ezt a meghívást — folytatja szavait megelégnülve Bozóki István —, már csak azért is, mert hitünk szerint ahhoz, hogy a szegedi színház valóban kulturális centruma legyen a városnak, hogy vonzóvá válhasson, mindennek előtt az ifjúság bizalmának a megnyerése fontos. Az ifjúság az élet minden területén döntő tényező. Ifjúság nélkül, lelkesedni és küzdeni tudó fiatalok nélkül a színház sem létezhet. Ezért is erősitettük elsősorban fiatalokkal a színház prózai társulatát s bizunk abban, hogy az elkövetkező időkben az egyetemi ifjúság egyre nagyobb számban lesz majd jelen az előadásaink nézőterén. A célunk az, hogy magas művészi szinten megírt darabokat mind magasabb művészi színvonalon mutassunk be. S gondolom, ez az útja az egyetemi ifjúság rokonszenve és bizalma fölkeltésének is. Igaz, művészi élményt nyújtani az előadásainkon. E nélkül nem lehet a közönség bizalmára számítani.

Persze, a színház művészeinek ez a most már az első bemutatás sikerében is reális zaldótt kötelesség-tudata és felelősségvállalása — csak egyik oldala az éremnek. A másik oldal: a közönség. Az, hogy sikerül-e megérteni, jó közönséget kialakítani ezekhez az egyre színvonalasabb előadásokhoz.

— Meggyőződésem — mondja beszélgetésünk záradékaként a főrendező —, hogy a közönség, a megértő jó közönség kialakításában a színházunk számíthat a szegedi egyetemek és a főiskola oktatóira, tudós professzorai-

ra épp úgy, mint az egyetemi és főiskolai ifjúságra. A közvélemény támogatásának hiánya viszont megüszített már sok lelkes kezdeményezést. Mi a város lakosságának minden rétegére szeretnénk számítani. A munkásságra és parasztságra épp úgy, mint az értelmiségiekre. A jó színház mindig előadás mindig érthető és befogadható mindenki számára.

Az idő könyörtelen. Men-ni kell, vissza a színházba. Újabb próba kezdődik. A beszélgetés folytatására már az egyetemen kerül majd sor. Legalábbis ez Bozóki István főrendező szándéka. A színház vezetői ellátogatnak az egyetemek professzoraihoz, a KISZ-bizottságokhoz. A színházról s az együttműködés lehetőségeiről beszélgetni. Hiszen a színház segítségét tudna nyújtani az irodalmi színpadok munkájához, színjátszó csoportok, együttesek színvonalas működéséhez. A találkozásokon, a színházban és a színházban kívüli kapcsolat kialakításán múlik minden. Az ismerkedés, a beszélgetés már megkezdődött.

P. E.

M. R.

PÁRBESZÉD

— Mit csinálsz, megboldogultál?
— Még nem, csak egy kis testmozgást végzek.
— Itt az előadóban! — ilyenféle mocorgást általában a sportpályákon művelnek.
— Menj te a pályára ilyen istenverte időben.
— Na jó, ha ennire nyílhogsz egy kis hidegtől, vonulj tornaterembe.
— Vonultam — több társsammal együtt — nem engedtek be, pedig üres volt a terem.
— Mivel indokolták tettüket?
— Hogy foglalt.
— Mármit az üres terem.
— Igen —, különböző sportkörök bérletét ki, és így foglalt, ha edzenek benne, ha nem.
— Te, hány egyetemi hallgató van Szegeden?
— Vagyunk jó néhány ezren.
— Ebből versenyszerűen sportol kb. ezer.
— És mi van a tömegsporttal? — a többiek télen a hógolyósban elégséket ké mozgásigényüket? — Ha lesz egyáltalán hó.
— Pedig különösen jól es-ne levezetni néha a „vizsgadrukkot”.
— Vagy UV-Stréber meccset rendezni.
— Na, azért ne jessük az ördögöt a falra!

JOGÁSZBÁL, 1964

Munkatársunk november 20-án, pénteken kilenc órakor lihegve érkezett a Hungáriába. A jogász bált ugyanis nyolc órára hirdették, s meg volt róla győződve, hogy szokásához híven ismét jóvátehetően elkészült. Aggodalma azonban alaptalannak bizonyult. Nyitó tánc még nem volt, zene sehol, vendégek is csak itt-ott. Úgy látszik, egyetemistáinkat már teljesen kimerítette a hosszú balsorozat, amellyel szeptember óta elárasztják őket, meg aztán ösztöndíjazás előtt öt nappal kinek van annyi pénze, hogy elmenjen a Hungáriába?

De úgy látszik, mégis csak vannak még pénzes emberek! Éjfélre észrevétlenül megteleknek a termék. Nagy tolongás ugyan még most sincs, de a hangulat egyre emelkedik.

Éjfélkor jelenik meg a BAL-I-GAZSÁG című, világszerte ismeretlen szakfolyóirat. A legújabb orvosi vizsgálatok szerint az általa okozott súlyos szellemi sérülés nyolc napon túl gyógyul. (Az ügyben a vizsgálatok lapzártakor még folynak.)

Kilenc óra húsz perckor a rögtönzött együttes meg-icsak eltáncolta a várva várt palotást.

— A ruhájuk szép, de az összhangon még van mit javítani — jegyezte meg valaki a hátam mögött. Há-ba! Ilyenek az emberek! Mindig akadémuskodnak.

Az egyik szünetben hirtelen nagy tömörülés a zenekar előtti térségben, s felzeng a jogász-induló. Az ütem egyre szédítőbb, az ütem egyre vadabb, aztán feldobált kezek és lábak kálímálnak a levegőben. Valakit nagyon szeretnek ott... „Sárgarigó, rozmarin-gos galambom.”
Hát úgy látszik, ezeket a jogászokat tényleg nem lehet agyonütni.

— gvi —

Őszintén, energikusan, sablonmentesen

Beszámoló egy kollégiumi szobacsoport gyűléséről

Bályai Kollégium 209-es szoba. A szobában 10 ágy és 10+1 hallgató (a +1 én vagyok). Az asztalon ily-lyacsokor — tejesüvegben. Emellett este 8 óra van. Ebben az időpontban kelle-ne kezdődni a szobacsoport gyűlésnek. Kellene — hivatalosan, de már háromnegyed 8-kor arról vitakozna-k, hogy miről vitakozza-nak. Végül megszületik a döntés — mindenki javasol egy témát.

Külpolitikai diskurzus

— „Mit szóltok az angol választások eredményéhez?” — kezdi meg a sort Repülő-épitő Zsiga, a jövő nagyteljesítményű hiperszónikus ZSIG-típusú repülőgépeinek tervezője. Jelenleg nagyon szép papírgépeket gyárt.

— Wilson megválasztása nem volt különösebb meglepetés, nem túlságosan sokat jelent Anglia külpolitikájában, hogy milyen párt van uralmon — jegyzi meg Garincha, a csodacsatár és Fradidukker. Mire jó az a nagy választási parádé. Szerencse, hogy a rádió nem közvetítette így a „Wilson—Home meccset”.... A II fél-
idő 40 percében óriási lendülettel támad a munkáspárt — remek kiugratás közepén... Birmingham lö-gő, 3:2 a munkáspárt javára. Rendkívül izgalmasnak ígérkezik a hátralévő néhány perc. Támadnak a konzervatívok, de nagyon

konzervatíván, így az eredmény már nem változik, mert ebben a pillanatban a játéklevezető — a választópolgárok — a mérkőzés végét jelzi. Győzött tehát Wilson csapata a munkáspárt, de a küzdelem zöldasztal mellett tovább folyik. Viszont hallásra, kedves hallgatóim a Johnson—Goldwater mérkőzésen...

— Ha már Angliáról beszélgetünk, mi is van tulajdonképpen Dél-Rhodéziában, vagy újabban Rhodéziában? — kérdezi Völegény Lajos — holnap Afrikát tanítom és megkérdezhetik a nebulók.

Adáz vita kerekedik. Előkerülnek az újságok, cikk-idézetek röpködnek, végül Csoportvezető János fejte-getését fogadják el — ő ugyanis már „letanította” ezt a részt.

A sok és a kevés

Ezután néhány szó „esett” még Ciprusról, De Gaulle dél-amerikai túrájáról, az amerikai választási „hadjáratról”, majd a „külügyet” befejezve...
— Beszéljünk már a menzáról is, de ne keveset, sokat beszéljünk, ha már enni keveset kapunk — szól közbe Düstestű Gyula.
— Hagyjuk a „kaját”, szép, ha beszélünk róla, de ez még nem lakat — kül-lönben is menzáról vagy jó, vagy semmi — zárja le a gyorsan a témát Népdel-

éneklő Adám, a szoba rend-kívüli és meghatalmazott „nótája”.

Nem hangzott el több megjegyzés a menzáról!

— Gyerekek, most együtt vagyunk, megvitathatnánk az „Altona foglyai”-t — vé-tí fel a kérdést Sakkmester Zoli, a sakktáblák avatott nemismerője.

— Hallottátok, Sartre visszautasította a Nobel-dí-ját?

— Tartunk rendet — emeli fel a hangját Szobafőnök Jani —, ki látta színházban a drámát? — né-gyen — ... a moziban mindenki.

Egy aktuális sóhaj

A csendes szemlélőnek igencsak kapkodnia kellett a fejét, ha követni óhajto-tta az „eszmecsérét”. Szinte mindenkinek volt „érvé-nyes” véleménye, és azt a néhány spontán jövő kriti-kát az író, rendező vagy a színész nem tenné ki a ki-rakatba. Biztos, hogy még sokaig „elcsevegtek” volna a műről, de Nagyfőnök Si-mon — a gyűlés teljhatal-mú elnöke újabb témát kér, mivelhogy be kell tartani a „naprendet”.

— A szakdolgozat — tör-elő egy fájdalmas sóhajás a rádiátor mellől — ez saj-nos nagyon időszerű.

— „Csináljatok, csinál-gatjuk” — majd kéresem-re mindenki beszámoló szak-dolgozata „fejlettségi” álla-

potáról és elképzeléseiről. — Tisztelik ugyanis a vendég-jogot. — Közben az alsóbb-éves szobatársak arcára mélabús bambaság telepe-det — hogy mik vannak?! — sóhajták.

Jó hangulatban

Ezután szót váltottak még az olimpiáról, a rendkívüli szóc. segélyről, és termé-szetesen a tanításról — már persze, amit mi művelünk —, apró, vidám anekdoták-kal fűszerezve. Hadd mon-djak el egyet mutatónban:

Kollégánk feletlet, a szen-vedő tanuló a hámszövetek felosztásának elsorolásával próbálgatja elhívetni, hogy ő készült. — Laphám, köb-hám, hengerhám, mhrigy-hám — sorolja, majd csend következik. A fedőhám se-hogy sem jut az eszébe.

— Mi van maguknál ott-hon a fazékon? — hangzik a segítő kérdés.

— Zománc — feleli meg-könnyebbülten a tanuló.

— Emberek, kikaptok Bécsben a Fradi — ront be egyik szomszéd.

— Van igazság a Földön — jegyzi meg örömmel Csoportvezető János — en-nél szebb gyűlésbefejezést el se lehet képzelni.

9 szavazattal 1 ellenében ebben maradtak.

Most fél 10 van — mi-lyen gyorsan eltelt az idő. Tartalmas másfél óra volt és nem sablonos!

Mészáros Rezső

Leányzóktetés — éjfélkor. Bemutatják a nyitófőné résztvevői. Már jóval rózsásabb hangulatban.